

- Din ve Din Felsefesi Nedir?
- Felsefenin Dinin bakışı
- Din ve teoloji ayrımı
- Din felsefesinin temel kavramları
- Din felsefesinin temel problemleri

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

DİN NEDİR?

Din: Tanrının emrettiği bilgilere uygun yaşamayı teklif eden bir ahlak sistemidir.

Din: Hayatı anlama ve anlamlandırma çabasıdır.

DİN FELSEFESİ

Dini konu edinen, dinin temellerini ve öğelerini ele alan felsefe dalıdır. Kısaca din hakkında düşünme ve açıklamadır.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

ARAŞTIRAN

SORGULAYAN

ELEŞTİREN

MERAK
EDEN

DÜŞÜNEN

DİN
FELSEFESİ

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

DİN FELSEFE İLİŞKİSİ

- İnsanın evrendeki yerini ve anlamını ararken kullandığı en önemli araçlar din ve felsefedir. Bu yüzden ikisi arasında yakın bir ilişki vardır. çünkü her ikisi de varlığı(insan, evreni) bir bütün olarak kavrama ve açıklama isteğindedir. Her ikisi de insan yaşamını anlama ve anlamlandırma çabası içerisindedir.
- Ancak her ikisinin kaynakları farklıdır

DİN FELSEFE İLİŞKİSİ

FELSEFE

- Akla ve mantığa dayanır
- Kaynağı insan ve akıldır.
- Eleştirel ve sorgulayıcıdır.

DİN

- İnanca dayanır.
- Kaynağı ilahidir, Tanrı'dır.
- Dogmatiktir. Eleştiriye kapalıdır.

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

FELSEFENİN DİNE BAKIŞI

Rasyonel

Eleştirel

Tutarlı

Nesnel

Kapsamlı

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

ÇIKMIŞ SORULAR

MSÜ-2022

?

?

SORU

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi din felsefesinin amaçlarından biri olamaz?

PARÇA

Parçada-Felsefenin din bakışı sorgulanmış

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

FELSEFENİN DİNE BAKIŞI

Rasyonel

Eleştirel

Tutarlı

Nesnel

Kapsamlı

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

DİN FELSEFESİ

Geneldir.

Nesneldir.

Rasyoneldir.

Normatif Değildir.

Eleştirel Sorgulayıcı
ve Kuşkucudur.

TEOLOJİ

Genel Değildir.

Özneldir.

İlahidir.

Normatiftir.

Doğmatiktir.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

DİN FELSEFESİNİN TEMEL KAVRAMLARI

TANRI

PEYGAMBER

KUTSAL

YÜCE

İMAN

TEHVİD

MUCİZE

İBADET

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

Tanrı:

Doğüstü nitelikleri olan ve evrendeki her şeyin yaratıcı olduğuna inanılan yüce varlık

Peygamber:

Tanrı'nın emir ve sözlerini insanlara iletmek için Tanrı tarafından seçilmiş kişi

Mucize:

Tanrı'nın doğal akışın dışına çıkarak, olaylara müdahale etmesi, insan akli ve doğa yasalarınca açıklanamayan olay.

Vahiy

Peygamberlere gelen ilahi ilham anlamına gelir.

İman:

Tam ve mutlak bağlanma, teslimiyet halini ifade eder.

Kutsal:

Din açısından saygıya değer olan, dokunulmaz olandır.

Yüce:

İnsanca ölçüleri aşan, sınırlanamayan, önünde eğilen üstün varlık anlamına gelir.

Din Felsefesinin Temel Problemleri

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

TYT-2019

?

?

Gazali'nin görüşlerini yansıtan bu parçada din felsefesinin aşağıdaki problemlerinden hangisiyle ilgili bir cevap bulunmamaktadır?

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

Tanrı var mıdır?

Tanrının varlığını
kabul eden görüşler

Teizm
Deizm
Panteizm
Panenteizm

Tanrının varlığını
reddeden görüş

Ateizm

Tanrının olup
olmadığının
bilinemeyeceğini
ileri süren görüş

Agnostisizm

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

TEİZM

- *Tanrı evreni yaratmıştır ve gerektiğinde müdahale eder. Evrenle sürekli ilişki halindedir.
- *Tanrı öncesiz ve sonrasızdır. Evrenin mutlak hakimidir. İşiten, gören, bilen ezeli ve ebedidir.
- *Tek tanrılı dinler teizme örnektir.

DEİZM

- *Tanrı evreni yaratmış ve kendi yasalarına göre işleyen bir halde bıkıştır.
- *yani Tanrı everene müdahale etmez. Evrene aşkındır.
- *mucizelere, batıl inançlara, Peygamberlere, vahiye hatta dinlere inanmazlar.
- *Temsilcileri, J.locke, J.J.Rousseau, Voltaire

TANRININ VARLIĞINI KABUL EDENLER

PANTEİZM

- *Tanrı ve evreni bir ve özdeş kılan anlayıştır. Her şey Tanrı'dır ve Tanrı da her şeydir. Tanrı evrene içkindir.
- *Tanrı'nın evrenden ayrı ve bağımsız bir varlığı yoktur.
- *bu görüş peygamber, kutsal kitap, vahiy ve dini inanç uygulamalarını kabul etmez.
- *Temsilcileri: Spinoza, Bruno Plotinos

PANENTEİZM

- *Her şey tanrıdadır, ancak tanrı evren bir değil tanrı onun dışındadır.
- *Tanrı'yı soyut, mutlak ve değişmez gibi yönleriyle evrenin üstünde gören, somut, görelî ve değişen yönleriyle de evrenin içinde gören anlayıştır.
- *Temsilcileri: Muhyiddin Arabi

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

Panteizm

TANRI
EVREN

Panenteizm

EVREN

TANRI

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

**ÇIKMIŞ
SORULAR**

TYT-2022

?

?

Bu parçadan panteizm ile ilgili
aşağıdaki yargıların hangisine
ulaşılabilir?

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

ATEİZM

- *Tanrı'nın varlığını kabul etmeyen ve tüm dinlere karşı olan görüştür.
- *Evren kendiliğinden varolmuştur. ruhun ölümsüzlüğü ve ahiret hayatı kabul edilemez.
- *Temsilcileri: Nietzsche, Marx, J.P.Sarte

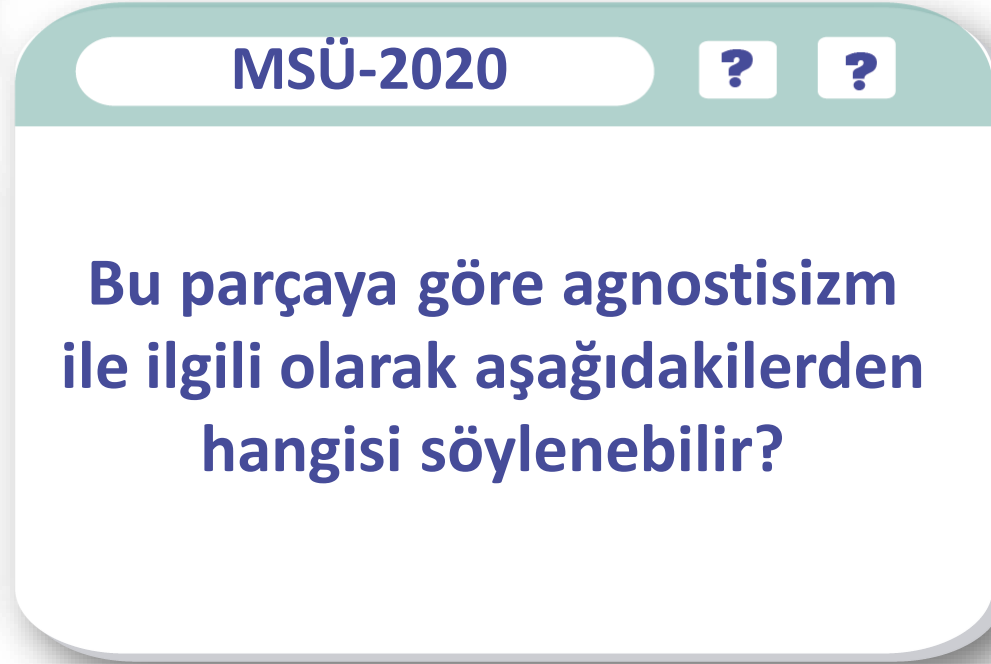
AGNOSTİSİZM

- *Tanrı'nın varlığı ve yokluğu bilinemez.
- *Tanrı, insanın bilme gücünü aşar. insan yaşamı kısa ve bilgi kaynakları sınırsızdır.
- *Teizm ile Ateizm arasında tam ortada duran bir yaklaşımdır.
- *Temsilcileri: Protagoras ve T.Huxley

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

TANRININ

**VARLIĞI YADA
YOKLUĐUNA**

İLİŞKİN KANITLAR

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

İLİŞKİN KANITLAR

TANRI'NIN VARLIĞINA İLİŞKİN KANITLAR

01 TELEOLOJİK KANIT

*Evrendeki ve doğadaki amaç ve düzenlilik tanrının varlığını kanıtlar.
*Evrendeki düzen, amaçlılık ve plan bizi düzeni sağlayan Tanrı kavramına götürür.

AMAÇ
DÜZEN

02 KOZMOLOJİK KANIT

*Var olan her şeyin var olmak için bir nedene ihtiyacı vardır. Nedenler sonsuza kadar götürmeyeceğimiz için bir ilk neden bulmamız gerekir. Bu neden de hem kendisinin hem de var olan her şeyin nedeni olmalıdır. Buda tanrıdır.
*Nedensellik ve yeter-sebebe ilişkisiyle Tanrı kavramı açıklanır.

İLK NEDEN
NEDENSELLİK

03 ONTOLOJİK KANIT

*Tanrının varlığının kanıtı, bizzat Tanrı kavramının kendisinde mevcuttur.
*Tanrı mükemmel varlıktır. insan ise kusurlu bir varlıktır peki ne dış dünyada nede insanda olmayan bu kavram nereden gelmiştir. en yetkin ve mükemmel olan Tanrıdan gelmiştir. zihnimize yerleştirilmiştir. *Temsilcileri: Anselmus ve Descartes'tir.

MÜKEMMELLİK

04 AHLAKİ KANIT

*Tanrı olmasaydı her şey mübah olurdu.
*İyi ve kötünün bir anlam ifade edebilmesi için karşılıklarının görülebilmesine bağlıdır.
*İyi ve kötünün karşılığının teminatı ise Tanrı'dır

İYİ

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

TANRI'NIN VARLIĞINI REDDEDENLERİN KANITLARI

01

MADDE KANITI

- Madde öncesiz ve sonsuz olarak vardır. Eğer tanrı fikrine yer verirse, madde miktarının yada kütle enerjisinin sıfır düzeyde olduğu bir başlangıç zamanının varolduğu düşüncesini kabul etmemiz gerekir ki buda fizik bilimi açısından mümkün değildir.
- Yani madde denen şeyler ezelden beri vardır. Varolan bu varlıklar için yaratıcı bir tanrıya gerek yoktur.

02

KÖTÜLÜK KANITI

- D.hume kötülük problemi üzerinde durur. Tanrı kötüyü önlemek istiyor da gücümü yetmiyor. O halde tanrı güçsüzdür. Yoksa gücü yetiyor da önlemek istemiyor o halde tanrı kötü niyetlidir. Eğer tanrı güçlü ise kötülöklere kaldırabiliyorsa bu kadar kötülük neden var.

03

AHLAKİ GEREKÇELER KANITI

- Nietzsche göre tüm ahlak kuralları yıkılmalıdır. Nietzsche göre bu hayatta yenilmiş insanlar mutsuzluklarını gizlemek için kendilerine öte bir dünya yaratmışlardır. Beden sağlığına sahip olmadıkları için ruhun kurtuluşu masalını ortaya atmışlardır.
- Dünya zevklerinden pay almadıkları için günah kavramını ortaya atmışlardır.
- Tanrı inancı gibi tüm inançlar, insanın insan olması önündeki en büyük engeldir.

04

PSİKOLOJİK KANIT

- İnsan yaşamındaki zorlukların ve baskıların sonucunda, bu sıkıntıları yenmek için bağlanacak bir güç olarak tanrıya ihtiyaç duymuşlardır. Kendi kendine yeten insanın tanrıya ihtiyacı yoktur.

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

01

MONOTEİZM

02

DÜALİZM

03

POLİTEİZM

**TANRININ NİCELİĞİ
SORUNU**

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

EVRENİN YARATILIŞ PROBLEMİ

- Evren yaratılmış mıdır?
- Tanrı ile evren arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Evren sonlu mudur sonsuz mudur? (ezeli ve ebedi midir?)

9. yy.da İslam filozoflarından El Kindî'ye göre evren öncesiz değil sonradan olandır. Evrende var olan varlıklarda değişimler gözlemlendiğini bunun zaman olgusunun kanıt olduğunu ve zamanın da evrenin sonlu olduğuna kanıt olduğunu ileri sürer. Evren sonlu olduğuna göre onun bir başlangıcı olduğunu ve bunun başlatıcısının da zorunlu olarak sonsuz bir varlık olacağını belirtmiştir.

- Ateizm, evrenin varoluşunda; yalnızca maddenin var olduğunu, onun dışında hiçbir şey olmadığını ve evrenin de ezeli ve ebedi olduğunu savunan materyalizmi temel alır.
- Agnostisizm, evrenin varoluşu, sonlu mu sonsuz mu olduğu konusunda kuşkucu tavrını sürdürür ve bunların da mutlak olarak bilinemeyeceğini iddia eder.

FELSEFE

TYT-AYT
KAMPI

TYT-2018

Bu parça din felsefesinin
aşağıdaki
problemlerinden hangisiyle
ilişkilidir?

C) Tanrı evren ilişkisi

RUHUN ÖLÜMSÜZLÜĞÜ PROBLEMİ

- Ölümünden sonra yaşam var mıdır?
- Ruh ölümsüz müdür?
- Ruh, bedenle beraber ölür mü? yoksa yaşar mı?

Felsefede bu probleme yönelik farklı görüşler vardır.

•Platon'a göre ruh önce de vardır sonra da var olmaya devam edecektir. Çünkü ruh hayattır ve insanın özüdür.

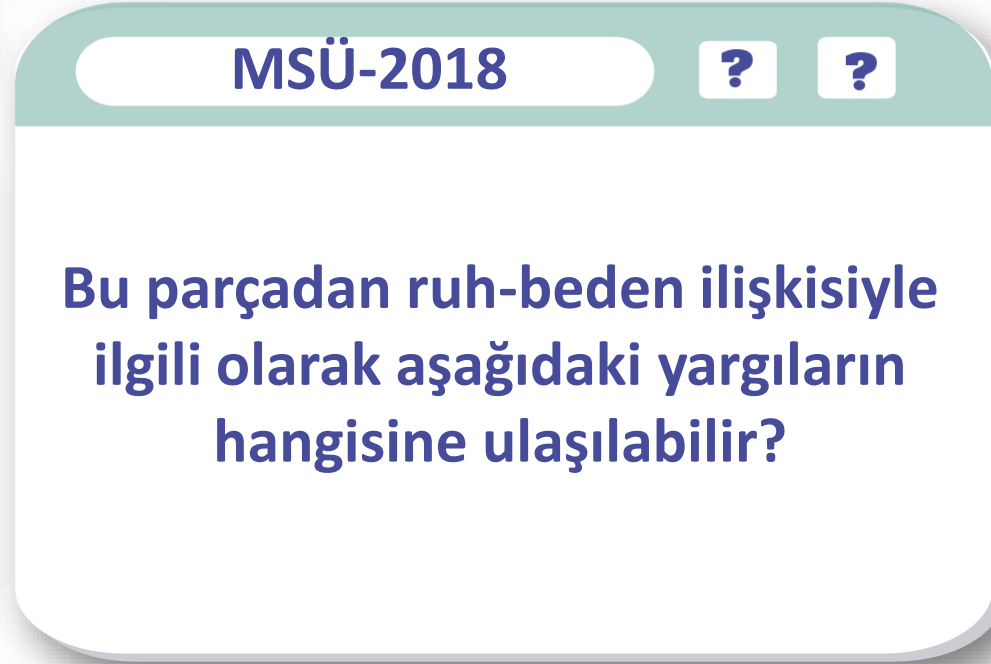
•Aristoteles'e göre ruh bir form olarak bedene aittir ve beden yok olduğunda o da yok olur.

•Din felsefesi ile ilgilenen filozoflar genel olarak ruh ve bedenin bir aradalığını kabul etmiştir.

•Ruhun olmadığını savunan filozoflar da vardır ve onlar için ölümden sonra yaşam yoktur.

FELSEFE

**TYT-AYT
KAMPI**

FELSEFE GRUBU

TYT-AYT
KONU ANLATIM VE
SORU ÇÖZÜMLERİ

FELSEFE

PSİKOLOJİ

SOSYOLOJİ

MANTIK

